

TÜBİTAK - ARDEB
Tarih Çağrı Programı
“1003-SBB-TARH-2018-1 Tarih Eğitiminin İyileştirilmesi”
Çağrı Metni

1. Genel Çerçeve

Yirmi birinci yüzyıl içerdiği fırsat ve risklerle birlikte eğitim sürecinin bütünü ve bileşenlerinin rol ve anlamlarını da değiştirmektedir. Günümüzde eğitim sistemlerinden beklenen, kendi varlığı ve kimliğinin yanı sıra, içinde yaşadığı toplum, ülke ve dünya ile zamanın farkında olan; muhatap olduğu ya da maruz kaldığı bilgileri sorgulayan, eleştiren, farklı kaynaklarla karşılaştıran, analiz eden, yorumlayan, değerlendiren; karar veren, girişimci, duyarlı, millî, manevi ve evrensel değerleri içselleştirmiş bireylerin yetiştirilmesidir.

Tarih bilimi, doğası itibarıyla yukarıda bahsedilen bilgi, beceri ve değerleri kapsayıcı bir niteliğe sahiptir. Son yıllarda iç ve dış gelişmelerin de etkisiyle toplumun her kesiminde tarihe yönelik ilginin arttığı gözlenmektedir. Tarihle ilgili popüler yayınların artması ve tarihi olaylara dayalı birçok dizi ve filmin çekilmesi bu ilginin göstergelerindendir. Bununla birlikte toplumun tarih bilinci ve algısına katkıda bulunabilecek, farklı disiplinlerin katkısıyla zenginleştirilmiş, dünyadaki tarih ve tarihçiliğe yönelik çağdaş yaklaşımları da içerecek yeni bakış açılarını yansıtan çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Formel eğitim alanında çeşitli girişimler ve istisnalar olmasına rağmen, ülkemizde farklı eğitim kademelerinde sunulan tarih eğitiminin büyük ölçüde bilgi aktarımıyla sınırlı kaldığı, öğrenenlerin kimlik ve aidiyet duygularını geliştirme ve hayatlarının farklı alanlarına aktarabilecekleri beceri ve değerleri kazanmalarına beklenen katkıyı sağlayamadığı görülmektedir. Bu sebeple, bütün paydaş ve bileşenleriyle birlikte tarih eğitiminin iyileştirilmesine ve tarih bilimine coğrafya, sosyoloji, siyaset bilimi, iktisat vb. farklı disiplinlerin bakış açısıyla yeni açılımlar getiren ve bu açılımları farklı düzeydeki tarih eğitimi faaliyetleriyle ilişkilendiren çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çağrı kapsamında önerilecek projelerin Türkiye'nin coğrafi, tarihî, kültürel, ekonomik, sosyolojik ve folklorik varlıklarını tarih eğitimi bağlamında ele alması ve bu varlıklara anlam ve değer kazandırması beklenmektedir. Yapılacak çalışmalar, tarihi geçmişte yaşananların ardışık olarak sıralandığı, günümüz için anlamı olmayan hikâyeler ve bunların tekrarlanan anlatımları olmaktan çıkaracak bir niteliğe sahip olmalıdır. Önerilecek projeler birey, toplum ve ülke olarak bugüne nasıl ulaştığımızı; bizi bir arada tutan ortak geçmişe dayalı değerlerin paylaştığımız coğrafya ve vatandaşlık bağının ötesinde ortak hafızamızı nasıl şekillendirdiğini; bugünkü dünyada hangi rol ve sorumlulukları üstlendiğimizi ve bütün bunların gelecekle ilgili hedef ve beklentilerimizi nasıl belirlediğini idrak etmemizi sağlayacak bir tarih bilinci oluşturmaya yönelik olmalıdır.

2. Amaç ve Hedefler

Bu çağrının temel amacı, Türkiye'de temel eğitimden yükseköğretime farklı kademelerdeki tarih eğitimi ile genel toplum düzeyindeki tarih algı, anlayış ve bilinciyle ilgili sorunların belirlenmesi, öğrenenlerin kimlik ve aidiyet duygularını geliştirme ve hayatlarının farklı alanlarına aktarabilecekleri beceri ve değerleri kazanmalarına beklenen katkıyı sağlayamaya yönelik araştırmalar yapılması ve uygulamalar geliştirilmesidir. Çağrı

kapsamında ulaşılması beklenen amaç ve hedefler, odaklanılması gereken hususlar her bir boyut için ayrı ayrı aşağıda belirtilmiştir:

a) Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen tarih üretme-renme süreçlerinin iyileştirilmesi

- Farklı retim kademelerinde tarih üretimine yönelik olarak belirli bir tema, konu veya dönemi yerel, ulusal, bölgesel ve küresel düzeyde eşzamanlılık esasına dayalı olarak ele alan üretim programı veya modüller geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Yeni içerik, etkinlik ve yöntemler öneren alternatif ders kitaplarının ve üretim araçlarının tasarlanması, geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Her türlü tarihsel kaynağın tarih eğitiminde kullanılmak üzere elektronik ortamlara aktarılması ile bu kaynaklara dayalı olarak farklı üretim kademelerindeki tarih derslerinde kullanılacak yöntemler, üretim materyalleri ve faaliyet örneklerinin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Tartışmalı ve hassas tarih konularının çeşitli eğitim kademelerindeki üretimine yönelik uygulama örneklerinin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Sözlü tarih, aile tarihi ve yerel tarihe dayalı üretim modüllerinin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi

b) Eğiticilerin eğitimine yönelik süreçlerin iyileştirilmesi

- Hizmet ncesi ve hizmet içi retmen eğitiminin iyileştirilmesi bağlamında tarih ve sosyal bilgiler retmen adayları ile retmenlerinin kapasite, ihtiyaç ve beklentilerinin belirlenerek mesleki yeterliklerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetler tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Tarihçiler, tarih eğitimcileri, sosyal bilgiler eğitimcileri, üretmenler ve retmen adaylarının tarih biliminin yöntem ve süreçleri ile tarihsel bilgiye yönelik algı, bilgi, tutum, inanç ve kavrayışlarının bu kişilerin mesleki uygulamalarına nasıl yansadığının incelenmesi, bu süreçlerde ortaya çıkan sorunların tespit edilerek çözüm önerilerinin geliştirilerek uygulanması ve değerlendirilmesi

c) Tarihi ve tarih bilgisini toplumun tüm kesimlerine sunan kaynak, ortam ve süreçlerin iyileştirilmesi

- Sosyal ağlar da dâhil olmak üzere her türlü elektronik ortamın tarih bilincinin geliştirilmesinde etkili olarak kullanılmasını sağlamak üzere web tabanlı ve etkileşimli uygulamalar ile illüstrasyon, animasyon, video, ses, resim, fotoğraf, karikatür, şema, tablo, grafik, harita, maket, model vb. materyallerin hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Kitle iletişim aralarındaki tarih içerikli programlar, belgeseller, televizyon dizileri, filmler, tarihi romanlar, süreli yayınlar, sosyal medya ile sosyal vrenin tarihle ilgili algı, bilgi ve bilinç ile toplumsal hafızanın oluşmasına etkilerinin araştırılarak öneriler geliştirilmesi
- Bireylerin tarih okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve iyileştirilmesine

yönelik modüllerin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi

- Türkiye'nin somut ve somut olmayan kültürel mirasına ve hafıza mekânlarına ait unsurların keşfi, tanıtılması, bunların tarih bilincinin gelişimine etkisinin artırılması ile eğitim ve öğretim sürecine dâhil edilmesini içeren faaliyetler geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Tarihin ideolojik amaçlar için kullanılması, tarihte yanlılık, önyargı, basmakalıp ifade ve anlayışların bireylerin tarih algı ve anlayışları üzerindeki olumsuz etkilerinin incelenerek çözüm önerilerinin geliştirilmesi
- Tarih konularının güncel sorunlarla (göç, terör, çevresel sorunlar, kültürel yozlaşma vb.) ilişkilendirildiği deneysel ya da uygulamalı çalışmalara dayalı faaliyetlerin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi
- Tarihin vatandaşlık eğitimindeki yeri ve önemi bağlamında bireylerin aidiyet duygularının geliştirilmesine, kimlik edinme süreçlerinin desteklenmesine ve milli kimliklerinin güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerin geliştirilmesi, uygulanması ve değerlendirilmesi

3. İlgili Destek Programı

Bu çağrı çerçevesinde önerilecek projelere "1003-Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı" kapsamında destek verilecektir.

4. Çağrıya Özel Hususlar

İlgili mevzuat gereği, Ar-Ge projesi niteliği taşımayan (salt veri toplamaya/durum tespitine yönelik çalışmalar, kurumların rutin olarak yürüttükleri çalışmalar, daha önce gerçekleştirilmiş olan bir çalışmanın sadece kapsamının genişletilerek tekrarlanması niteliğindeki çalışmalar, sadece altyapı oluşturmaya yönelik çalışmalar vb.) proje önerileri birinci aşamada elenecek olup ikinci aşamaya geçemeyecektir.

Bu çağrı kapsamında önerilecek projelere ilişkin odaklanması gereken hususlar "Amaç ve Hedefler" bölümünde vurgulanmıştır. Proje önerilerinin bu boyut ve hedeflerden en az biriyle ilgili olması gerekmektedir. Birinci aşama değerlendirmesi sonucunda, çağrı kapsam, amaç ve hedeflerine uygun olmayan proje önerileri elenecek olup ikinci aşamaya geçemeyecektir.

Proje önerileri küçük, orta veya büyük ölçekli olarak hazırlanabilir. Orta ve büyük ölçekli projeler en fazla 1 ana proje ve 3 alt projeden oluşabilir. İkinci aşama proje başvuruları ile birlikte, alt proje tanımlı başvurular için [Protokol](#) Belgesi sunulmalı ve alt projeler başvuru sisteminde de tanımlanmalıdır. Alt proje tanımlı başvurularda, ikinci aşama başvurusu ile sunulan bütçe, ana proje ve alt projeler bazında ayrılmalıdır.

Yukarıda açıklanan genel hususların yanı sıra, bu çağrıya özel olarak aşağıda belirtilen hususların da dikkate alınması gerekmektedir:

- Proje önerilerinde kavramsal ve kuramsal bir çerçeve bulunması gerekmektedir.
- Proje önerilerinin yalnızca ele alınan konu veya sorunla ilgili mevcut durumu tespit edip betimlemesi yeterli değildir. Ele alınan konuyu farklı bir perspektiften değerlendirmesi, alternatif kuram ve yaklaşımlarla ilişkilendirmesi, sorun veya sorunlara kanıta dayalı işlevsel çözüm önerileri sunması gerekmektedir.

- Bu çağrı kapsamında önerilecek projelerin potansiyel çıktılarının uygulanabilir ve ülke genelinde kullanılabilir olması gerekmektedir.
- Bu çağrı kapsamında tasarlanacak eğitim ve öğretim programı, ders kitabı veya öğretim materyalinin belirli bir öğretim kademesinin ya da sınıf düzeyinin tamamını kapsamaması zorunlu değildir.
- Proje kapsamındaki iş paketlerinin büyük ölçüde proje ekibi tarafından yapılması beklenmektedir.

Proje önerileri hazırlanırken aşağıdaki hususların dikkate alınması önerilmektedir:

- Proje önerilerinin disiplinler arası/çok disiplinli yaklaşımla ele alınması beklenmektedir.
- Proje önerilerinin ilgili kişi ve kurum/kuruluşlar arasında işbirliği sağlamaya yönelik olması önerilmektedir.
- Proje önerilerinde kapsayıcı eğitim ilke ve gereklerinin dikkate alınması önerilmektedir.
- İkinci aşama başvurularında sunulması gerekli olan [Yasal/Özel İzin Belgesi](#) ile [Etik Kurul Onay Belgesi](#) alınmasında yaşanabilecek aksaklıklar göz önünde bulundurularak, söz konusu belgelerin temin sürecinin ilgili tüm kurum/kuruluşlarla irtibata geçilerek ivedilikle başlatılması önerilmektedir.

5. Çağrı Takvimi

	Çevrimiçi Başvuru Sistemi Kapanış Tarihi	Elektronik Başvuru Çıktısının Gönderilmesi İçin Son Tarih*
Birinci Aşama	22.06.2018 17:30	29.06.2018 17:30
İkinci Aşama	09.11.2018 17:30	23.11.2018 17:30

* Elektronik başvuru çıktısının ıslak imzalı nüshasının belirtilen tarih ve saate kadar Kurumumuza ulaştırılması gerekmektedir.

6. Ek Belgelere Referanslar

- [1003 Destek Programı Web Sayfası](#)
- [1003 Destek Programı Bilgi Notu](#)
- [1003 Destek Programı Başvuru Formları](#) (*)
- [1003 Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı Usul ve Esasları](#)
- [1003 Proje Önerisi Değerlendirme Formu](#)
- [Yasal/Özel İzin Belgesi Bilgi Notu](#)
- [Etik Kurul Onay Belgesi Bilgi Notu](#)
- [TÜBİTAK Çağrı Planlaması](#)

(*) 1003 programına ait başvuru formları güncellenmiştir. Birinci ve ikinci aşama başvuruları sırasında güncel formların kullanılmaması halinde proje önerileri değerlendirmeye alınmayacaktır. Güncel başvuru formlarına ulaşmak için lütfen [tıklayınız](#).

7. İrtibat Bilgileri

Elif USANMAZ

Tel	0312 298 12 89
E-posta	elif.usanmaz@tubitak.gov.tr

Egemen TAŞKIN

Tel	0312 298 12 87
E-posta	egemen.taskin@tubitak.gov.tr

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Destek Grubu (SOBAG)